

Impact Iran conflict op transitiegrondstoffen

- **Het Iran-conflict benadrukt de kwetsbaarheid van mondiale toeleveringsketens door de blokkade in de Straat van Hormuz**
- **De impact op grondstofmarkten van het Iran-conflict is groot**
- **Het conflict zorgt voor grotere prijsvolatiliteit in zowel energiegrondstoffen als metalen voor de energietransitie en defensie**
- **De prijzen van olie en gas zijn sterk gestegen met respectievelijk 39% en 78% sinds de start van het Iran-conflict, terwijl de prijsindex voor de transitie-metalen met gemiddeld 3% is gedaald...**
- **...voornamelijk als gevolg van een verwachte daling van de vraag vanuit landen in het Midden-Oosten en een lagere economische groei**
- **Deze crisis toont aan hoe belangrijk het is om het verbruik van fossiele brandstoffen geleidelijk en in hoger tempo af te bouwen**
- **Daarnaast blijft diversificatie in de toeleverketen en strategische autonomie belangrijker dan ooit**

Casper Burgering
Senior Econoom Sustainability
casper.burgering@nl.abnamro.com

Introductie

De impact van het Iran-conflict is groot op grondstofmarkten. Met het uitbreken van de oorlog en de aanval van Iran op olie- en gasinstallaties van buurlanden schoten de prijzen van energiegrondstoffen omhoog. Een dergelijke scherpe prijsreactie in andere grondstofmarkten (met name metalen) bleef aanvankelijk uit, omdat de impact van het Midden-Oosten op veel niet-fossiele grondstoffen nog niet direct tot veel paniek leidde. Inmiddels zijn we bijna vier weken verder en beginnen veel niet-fossiele grondstoffen steeds meer kleur te bekennen. In deze analyse gaan we dieper in op de trend in de index van transitiegrondstoffen en welke specifieke transitie-metalen sinds de start van de oorlog het meeste zijn geraakt. Ook laten we de prijsindex voor defensiemetalen zien en hoe deze verschilt van de trend in de prijs van transitie-metalen. Met deze analyse geven we inzicht in de verschillende prijstrends en geven we aan hoe dit impact kan hebben op het bedrijfsleven.

Metalen en het Midden-Oosten

De landen in het Midden-Oosten zijn vooral rijk aan fossiele grondstoffen (olie, gas). De regio is ook rijk aan veel andere grondstoffen, hoewel deze in veel mindere mate aanwezig zijn. De regio beschikt met name over mijnbouwactiviteit wat betreft goud, zilver, koper, ijzererts en bauxiet. Deze mijnbouw speelt echter op het mondiale toneel een ondergeschikte rol. Daarmee hebben vaak de markttrends in het Midden-Oosten een relatief lage impact op wereldmarkten. Bij de verwerking of raffinage van mineralen en ertsen speelt het Midden-Oosten wel een grotere rol. Het verwerken van metalen is zeer energie-intensief en de relatief goedkope energie in het Midden-Oosten biedt een competitief voordeel. Met name wordt veel aluminium verwerkt in het Midden-Oosten. Saudi-Arabië is momenteel het meest actieve land in het Midden-Oosten wat betreft de totale capaciteit voor aluminium raffinage, maar ook de verwerking van koper en zink groeit hard. En zo zijn de Verenigde Arabische Emiraten een belangrijk handels- en verwerkingscentrum voor goud en andere edelmetalen in de regio.

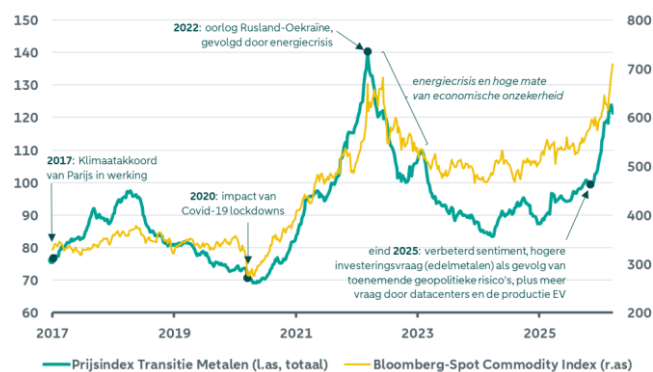
Trend prijsindex transitie-metalen

Toenemende geopolitieke onzekerheid is vaak een aanjager voor meer prijsvolatiliteit in grondstofmarkten. Voorbeelden hiervan zijn de schokken in de wereldhandel (met de VS als initiator met haar aanpassingen handelstarieven), de unieke monopolistische positie die China inneemt in veel grondstofmarkten (wat veel macht geeft) en mondiale militaire conflicten en spanningen (Venezuela, Groenland, China-Taiwan, Oekraïne en daar is de oorlog tussen Iran en Israël-VS bijgekomen). Dergelijke geopolitieke schokken legt de kwetsbaarheid van de mondiale toeleveringsketens bloot. Dit is bovenal het geval

in het Iran-conflict, waarbij de afsluiting van de Straat van Hormuz de groei van de wereldhandel flink heeft verstoord. In onderstaande linker figuur hebben we de prijsindex van transitiegrondstoffen en de algemene grondstoffenindex van Bloomberg geplot, waarin de impact van bijvoorbeeld de oorlog in Oekraïne duidelijk zichtbaar zijn. En zo heeft ook het Iran-conflict haar impact. Met de start van de oorlog in Iran is de Bloomberg Commodity Index gestegen met 10% (door de stijging van de olie- en gasprijzen) en is de prijsindex voor transitie-metalen met gemiddeld zo'n 3% gedaald.

Prijsindex transitie-metalen vs. grondstoffenindex

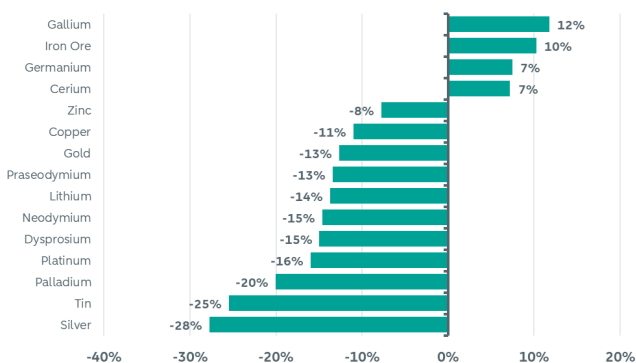
index (2021=100)

Bron: LSEG, Bloomberg NEF (BNEF), ABN AMRO Economisch Bureau

Impact op prijzen sinds start oorlog Iran (28 februari)

% verandering 28 februari 2026

Bron: LSEG, ABN AMRO Economisch Bureau

Noot: in figuur staan de extreme prijsveranderingen na 28 februari; het gaat hier alleen om de prijzen van grondstoffen waarvan de impact groter is dan 5% of kleiner is dan -5%

Het Iran conflict heeft de wereldwijde grondstoffenmarkten niet ongemoeid gelaten en geleid tot aanzienlijke hogere prijsvolatiliteit. De impact op energiegrondstoffen is het grootst, maar ook de prijzen van veel metalen hebben scherpe bewegingen meegemaakt als gevolg van verstoringen in de Straat van Hormuz.

In de bovenstaande rechter figuur geven wij de grondstoffen weer die het sterkst zijn gedaald of gestegen sinds de start van de oorlog in Iran. De prijs van gallium en ijzererts zijn beide met meer dan 10% gestegen, wat met name wordt veroorzaakt door gestegen operationele kosten voor mijnbouwbedrijven als direct gevolg van het sluiten van de Straat van Hormuz. De zilverprijs heeft inmiddels 28% aan waarde verloren. Niet alleen een sterkere dollar en de daaropvolgende positieliquidatie van investeerders hebben een prijsdaling tot gevolg gehad (waar ook de prijzen van andere edelmetalen door werden geraakt), ook het Iran conflict heeft het sentiment over economisch vooruitzichten negatief beïnvloed. Dit komt doordat ruim 50% van het zilver in de industrie wordt verwerkt (solar, elektrificatie) en de verwachting is dat de industriële activiteit verder afzwakt. Ook de prijs van tin is scherp gedaald. Saudi Arabië is een belangrijke afnemer van tin in de regio en met het conflict is de vraag naar tin afgenomen.

Gevolgen voor transitie en defensie

De UNCTAD heeft drie categorieën van metalen gedefinieerd op basis van hun relevantie voor de energietransitie. De eerste categorie bestaan uit 27 metalen. Deze zijn de vereiste metalen voor de energietransitie, zoals bijvoorbeeld kobalt, koper,

Transitiemetalen: van conflict naar conflict

index (2021=100)

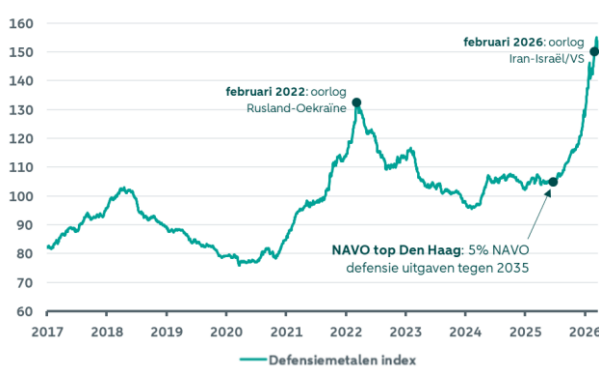

Bron: LSEG, UNCTAD, ABN AMRO Economisch Bureau

Noot: REE-index staat voor 'Rare Earth Elements-index', ofwel zeldzame aardmetalen.

Trend in index defensiemetalen

index (2021=100)

Bron: DLA, HCCS, LSEG, ABN AMRO Economisch Bureau

en lithium. Bij de tweede categorie gaat het om tien metalen die als relevant zijn beoordeeld voor de energietransitie, zoals ijzererts en staal, palladium en zirkonium. De derde categorie betreft 23 overige metalen, zoals goud, steenkool en zilver. Hiervan is de relevantie voor de energietransitie een stuk lager, maar blijven de metalen van strategisch belang. De eerste twee categorieën staan weergegeven in bovenstaande rechter figuur, voor de derde konden wij vanwege het ontbreken van tijdreeksen geen representatieve prijsindex berekenen. Wel hebben wij een aparte prijsindex voor zeldzame aardmetalen in de figuur opgenomen, die niet alleen belangrijk zijn voor de energietransitie, maar ook voor defensiematerieel.

Bij de transitietalen valt op dat – net zoals bij de start van de oorlog in Oekraïne in 2022 – de prijsindex van zowel de vereiste transitietalen als die van de zeldzame aardmetalen aan waarde hebben verloren vanaf de start van het Iran-conflict. Beide zijn met circa 6% gedaald sindsdien. De prijsindex voor de relevante transitietalen blijkt veel minder gevoelig voor dergelijke verstoringen en is met bijna 1% toegenomen in dezelfde periode. Ter vergelijking: de prijzen van olie en gas zijn gestegen met respectievelijk 39% en 78% sinds het begin van het Iran-conflict. Mocht het Iran-conflict langer aanhouden – met een aanhoudende energiecrisis tot gevolg – dan is de kans groot dat de prijzen voor transitietalen verder zullen dalen. De prijzen blijven de komende tijd ongetwijfeld zeer volatiel door de toegenomen economische onzekerheid en zullen reageren op ontwikkelingen in verband met het Iran-conflict.

De prijsindex voor defensiemateriaal steeg aanvankelijk door na het begin van het Iran-conflict, maar is inmiddels weer afgezwakt tot het niveau van vier weken geleden. Deze prijsindex heeft sowieso een tumultueuze periode meegemaakt sinds de NAVO-top van juni 2025 in Den Haag. Daar kwamen de NAVO-landen overeen dat de uitgaven aan defensie moet oplopen tot 5% van het bbp tegen 2035. Sindsdien is de prijsindex bijna non-stop gestegen met 42% en overtrof daarmee de prijsspiek van februari 2022. De prijsindex voor defensiematerieel is de afgelopen weken gedaald als gevolg van een zwakker algemeen sentiment. De uiteindelijke omvang van deze daling zal echter minder disruptief zijn dan de trend bij transitietalen, dankzij de aanhoudend grote wereldwijde vraag naar grondstoffen voor defensiematerieel.

Conclusie

Het Iran-conflict onderstreept hoe kwetsbaar en verweven de mondiale toeleveringsketens zijn. De verstoring in de mondiaal strategische Straat van Hormuz stuwt niet alleen energieprijzen, maar heeft ook veel prijsvolatiliteit gebracht voor metalen die cruciaal zijn voor de energietransitie en voor defensiematerieel. De centrale positie in mondiale handelsroutes heeft de regio tot een katalysator van prijsschommelingen gemaakt op wereldmarkten. Het maakt des te meer duidelijk dat dergelijke geopolitieke schokken onlosmakelijk verbonden blijven met grondstoffenmarkten, en dat diversificatie in de toeleverketen en strategische autonomie belangrijker zijn dan ooit. De prijs voor transitietalen staat momenteel onder druk. Dit ligt grotendeels in lijn met de verwachting dat de economische activiteit zal afzakken, met een afname van de vraag naar deze metalen in het verschiet. Maar deze crisis – en ook de vorige crisis uit 2022 – toont des te meer aan hoe belangrijk het is om het verbruik van fossiele brandstoffen geleidelijk en in hoger tempo af te bouwen. Dit speelt de energietransitie in de kaart, waardoor dit de afname van de vraag naar transitietalen zal dempen. Voor defensiematerieel kunnen de toegenomen spanningen zorgen voor een stijgende behoefte aan veiligheid, wat leidt tot meer vraag naar essentiële metalen voor defensiedoeleinden.

DISCLAIMER

ABN AMRO Bank
Gustav Mahlerlaan 10 (visiting address)
P.O. Box 283
1000 EA Amsterdam
The Netherlands

This document has been compiled by ABN AMRO. Its sole purpose is to provide financial and general information about the economy and sustainability. ABN AMRO reserves all rights in relation to the information in the documents the document is provided to you for your information only. You may not copy, distribute or transmit this document (in whole or in part) to any third party or use it for any other purpose than that referred to above.

This document is informative and does not constitute an offer of securities to the public, or a solicitation of an offer. You should not for any reason rely on the information, opinions, estimates and assumptions contained in this document or that it is complete, accurate or correct. No warranty, express or implied, is given by or on behalf of ABN AMRO, its directors, officers, representatives, affiliates, group companies or employees as to the accuracy or completeness of the information contained in this document, and no liability is accepted for any loss arising directly or indirectly from the use of this information. The views and opinions contained herein may be subject to change at any time and ABN AMRO is under no obligation to revise the information contained in this document after the date hereof.

Before investing in any ABN AMRO product, you should inform yourself about the various financial and other risks, as well as possible restrictions on you and your investments due to applicable laws and regulations. If, after reading this document, you are considering making an investment in a product, ABN AMRO recommends that you discuss such an investment with your relationship manager or personal adviser to further consider whether the relevant product - taking into account all possible risks - is appropriate for your investments. The value of investments may fluctuate. Past performance is no guarantee for the future. ABN AMRO reserves the right to make changes to this material.

© Copyright 2026 ABN AMRO Bank N.V. ABN AMRO Bank N.V. and affiliates ("ABN AMRO")

All rights reserved. No part of the contents of this publication may be reproduced, distributed or copied for any purpose without the express prior consent of ABN AMRO Bank